

Motion till riksdagen 2024/25:813

av **Katarina Luhr m.fl. (MP)**

Digital e-legitimation

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en statlig digital e-legitimation bör införas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa alternativa lösningar för de som saknar bank-id eller annan digital e-legitimation och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att viktiga funktioner såsom åtkomst till vård, läkemedel, myndighetskontakter och pengar kan fungera i ett läge där bank-id eller digital e-legitimation ligger nere under en längre period och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bank-id används för att uträtta nödvändiga ärenden som att hämta ut mediciner, få åtkomst till vård och banktjänster, men kan också behövas professionellt till exempel för att skolpersonal ska kunna få åtkomst till Skolverkets provtjänst för nationella prov eller för att göra digitala signaturer. För att kunna skaffa bank-id krävs svenskt personnummer och ett bankkonto. Detta innebär att grupper av människor idag inte kan skaffa eller använda bank-id i Sverige.

Digitaliseringen genomsyrar vårt samhälle och Sverige har en mycket hög användning av e-legitimationer. Samtidigt är Sverige ett av ett fåtal länder inom EU som i dagsläget inte har en statlig e-legitimation. Frågan har diskuterats länge och utretts i flera omgångar. Utredningarna har samstämmigt slagit fast att Sverige behöver en statlig e-legitimation. Myndigheten för digital förvaltning, Digg, har på regeringens uppdrag lämnat förslag om ett framtagande av en enkel, säker och kostnadseffektiv statlig e-legitimation. Vi tycker att den ska införas.

E-legitimationer är en samhällskritisk infrastruktur som måste fungera dygnet runt, årets alla dagar. Det nu förändrade säkerhetspolitiska läget, ett växande digitalt utanförskap och nya krav från EU gör frågan om en statlig e-legitimation mer aktuell än

någonsin, samtidigt som digitaliseringen riskerar att försvåra åtkomsten till nödvändig service för exempelvis äldre och funktionsvarierade men även för personer som saknar svenskt personnummer. Vi anser att det därför är viktigt att säkerställa åtkomsten till viktiga funktioner som exempelvis vård- och myndighetskontakter, tjänster som behöver kunna användas av alla, för de som inte har tillgång till, eller kan använda sig av, en digital e-legitimation.

Det säkerhetspolitiska läget har vidare understrukt vikten av att säkra upp alternativ när digitala lösningar riskerar att ligga nere. Bland annat har regeringen under 2024 tillsatt en utredning om möjligheten att kunna göra kontanta betalningar, i synnerhet för livsnödvändiga varor såsom läkemedel, livsmedel och drivmedel, för att skydda grupper som av olika skäl har svårt att använda digitala betalningssätt och ur ett beredskapsperspektiv.

Vi anser att det är viktigt att även säkerställa alternativ till åtkomsten för viktiga funktioner som vård, läkemedel och myndighetskontakter om tjänsterna för digitala e-legitimationer skulle ligga nere under en längre period.

Katarina Luhr (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Linus Lakso (MP)

Annika Hirvonen (MP)